

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annettu lakia. Toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi tupakkatuotteiden valmistamista, esittämistä ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin täytäntöön panemiseksi Suomessa.

Esityksen mukaan laissa olevia määritelmiä muutettaisiin direktiivin kanssa yhdenmukaisiksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus määrättäisiin toimivaltaiseksi kansalliseksi viranomaiseksi, joka hyväksyisi direktiiviin mukaiset testauslaboratoriot. Laissa säänneltäisiin myös testauslaboratorioiden hyväksymisen edellytyksistä samoin kuin hyväksymisen peruuttamisesta.

Tupakkatuotteen valmistajan tai maahantuojan tulisi ilmoittaa savukkeiden terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidipitoisuudet sekä ai-

nesosaluettelo kaikista tupakkatuotteiden valmistamisessa käytetyistä ainesosista ja niiden määristä. Lisäksi laissa kiellettäisiin tupakkatuotteiden pakkauksissa sellaisten ilmaisujen, nimitysten, tavaramerkkien ja kuvallisten ja muiden merkkien käyttäminen, jotka loisivat vaikutelman, että kyseinen tupakkatuote on vähemmän haitallinen kuin muut. Laissa annettaisiin valtuutus säännellä ministeriön asetuksella tarkemmin muun muassa tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten merkinnöistä.

Lisäksi ehdotetaan, että tarkennetaan säännöksiä, jotka koskevat tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntiä automaattisista myyntilaitteista.

Muut ehdotetut muutokset ovat lähinnä laiteknnisiä korjauksia, muuan muassa pykäläviittauksia uudistettuihin säännöksiin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 30 päivänä syyskuuta 2002.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila ja keskeiset ehdotukset	3
2. Esityksen vaikutukset	3
2.1. Taloudelliset vaikutukset	3
2.2. Ympäristövaikutukset	4
3. Asian valmistelu	4
3.1. Eduskunnan lausumat	4
3.2. Lausunnot	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	5
1. Lakiehdotuksen perustelut	5
2. Tarkemmat säännökset	10
3. Voimaantulo	10
4. Säättämisjärjestys	10
LAKIEHDOTUS.....	12
Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta....	12
LIITE	18
RINNAKKAISTEKSTIT	18
Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta....	18

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annettua lakia (693/1976), jäljempänä *tupakkalaki*, ehdotetaan muutettavaksi tupakkatuotteiden valmistamista, esittämistä ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/37/EY, jäljempänä *tupakkatuotedirektiivi*, täytäntöön panemiseksi Suomessa.

Voimassa olevassa tupakkalaissa on määriteltä tupakkatuote ja suussa käytettävä tupakka. Esityksen mukaan laissa olevia määritelmiä muutettaisiin direktiivin kanssa yhdenmukaisiksi. Uutena määritelmänä lakiin ehdotetaan otettavaksi ainesosan määritelmä.

Voimassa olevan tupakkalain mukaan tervan ja nikotiinin määrät olisi tutkittava ja ilmoitettava Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, jäljempänä *Tuotevalvontakeskus*. Suomen liittyttyä Euroopan unioniin savukkeiden nikotiinin enimmäismäärä poistettiin ja vain tervalle on säädetty sallittu enimmäispitoisuus. Tupakkatuotedirektiivin mukaisesti hiilimonoksidi ja nikotiini lisättäisiin uusiksi haitta-aineiksi, joiden määrä savukkeissa tulisi mitata ja ilmoittaa sekä merkitä vähittäismyyntipakkauksiin. Tämän lisäksi tupakkatuotteiden valmistajan tai maahantuojan tulisi kerran vuodessa ilmoittaa Tuotevalvontakeskukselle elinkeinotoiminnassa myytävänä olevien tupakkatuotteiden tuotemerkki- ja tyyppikohtainen luettelo kaikista tupakkatuotteiden valmistamisessa käytetyistä ainesosista ja niiden määristä. Tuotevalvontakeskus ilmoittaisi saamansa tiedot edelleen Euroopan komissiolle.

Nykyisen tupakkalain mukaan savukkeesta syntyvän tervan määrä tulee olla tutkittu päteväksi todetussa laboratoriossa ennen tuotteen luovuttamista vähittäismyyntiin. Ehdotuksen mukaan Tuotevalvontakeskus määrätäisiin toimivaltaiseksi kansalliseksi viranomaiseksi, joka hyväksyisi direktiivin mukaiset testauslaboratoriot ja valvoisi niitä. Laissa säänneltäisiin myös testauslaboratorioiden hyväksymisen edellytyksistä samoin kuin hyväksymisen peruuttamisesta.

Tupakkalaissa kiellettäisiin tupakkatuotedirektiivin mukaisesti tupakkatuotteiden pakkauksissa sellaisten ilmaisujen, nimitysten, tavaramerkkien ja kuvallisten ja muiden merkkien käyttäminen, jotka loisivat vaikutelman, että kyseinen tupakkatuote on vähemmän haitallinen kuin muut. Voimassa olevan tupakkalain mukaan edellä kuvatunlaiset merkinnät ovat sallittuja. Tupakkatuotedirektiivissä on määritelty hyvin yksityiskohtaisesti vähittäismyyntipakkausten merkinnöistä. Säännökset on tarkoitettu ottaa sellaisinaan ministeriön asetukseen.

Tupakkatuotedirektiivin 8 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on kiellettävä suussa käytettäväksi tarkoitettun tupakan markkinoille saattaminen. Voimassa olevan tupakkalain 10 a §:n 1 momentissa tämä on jo kielletty.

Lisäksi tupakkalakiin ehdotetaan tehtäväksi myös muita kuin tupakkatuotedirektiivin täytäntöönpanosta aiheutuvia muutoksia. Tupakkalaissa kiellettäisiin myös tupakkatuotteiden esillepanossa ja tupakkatuotteiden myyntiin osallistuvilla annettavassa tuotetiedossa sellaisten ilmaisujen, nimitysten, tavaramerkkien ja kuvallisten ja muiden merkkien käyttäminen, jotka loisivat vaikutelman, että kyseinen tupakkatuote on vähemmän haitallinen kuin muut. Lisäksi ehdotetaan tarkennettavaksi säännöksiä, jotka koskevat tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntiä automaattisista myyntilaitteista. Automaattiset myyntilaitteet tulisi sijoittaa siten, että niiden käyttöä voidaan jatkuvasti seurata.

Muut ehdotetut muutokset ovat lähinnä lakitekniisiä korjauksia, muuan muassa pykäläviittauksia uudistettuihin säännöksiin.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Tuotevalvontakeskukselle tulee lisää tehtäviä testauslaboratorioiden hyväksymisestä ja valvomisesta sekä tuotetietojen käsittelystä ja tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle ja kuluttajien tietoon. Tuotetietoja toimittavien valmistajien ja maahantuojien määrä nousee neljästä

neljäänkymmeneen. Tupakkateollisuuden arvon mukaan tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten merkintöjen uusimisesta tulisi noin 2,5 miljoonan euron suuret kustannukset.

2.2. Ympäristövaikutukset

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan vain tervalle on säädetty suurin sallittu pitoisuus. Savukkeiden terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidipitoisuuksien enimmäismäärien alentamisella voidaan katsoa olevan pitkällä aikavälillä myönteisiä vaikutuksia kansanterveyteen. Vähittäismyyntipakkausten varoitukset tupakan aiheuttamista terveyshaitoista voivat vähentää tupakointia.

3. Asian valmistelu

3.1. Eduskunnan lausumat

Vastauksessaan hallituksen esitykseen laiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta (HE 82/1998 vp) eduskunta edellytti hallituksen huolehtivan siitä, että irtotupakan vero nostetaan samalle tasolle muun tupakkaveron kanssa. Irtotupakan veroa on nostettu vuoden 2000 alusta lukien noin 2 eurosta 3,62 euroon kilolta.

Eduskunta edellytti myös, että hallitus seu-

raa tupakkalain vaikutuksia ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla väestön tupakointia voidaan edelleen vähentää.

Eduskunta edellytti hallituksen huolehtivan siitä, että tupakkaveron vuosittaisesta tuotosta WHO:n suosituksen mukaisesti 1,0 prosenttia käytetään tupakoinnin aloittamista estävään terveystasvotukseen etenkin nuorilla.

Lisäksi eduskunta edellytti, että hallitus ottaa lasten ja nuorten tupakoimattomuuden edistämisen tupakoinnin vähentämispolitiikkansa painopistealueeksi ja tekee kansanterveyskertomuksessa selkoa eduskunnalle käytetyistä keinoista ja niiden tuloksellisuudesta. Tästä on raportoitu eduskunnalle sosiaali- ja terveystertomuksessa.

3.2. Lausunnot

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Tuotevalvontakeskuksen kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, Tuotevalvontakeskukselta, Tupakkateollisuusliitto ry:ltä, Mittatekniikan keskukselta, Tullilaboratoriolta ja eräiltä alan järjestöiltä. Lausunnoissa on suhtauduttu ehdotettuihin muutoksiin pääasiassa myönteisesti. Esitetyistä korjausehdotuksista merkittävä osa on otettu huomioon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

2 §. Pykälässä olevia määritelmiä ehdotetaan muutettavaksi tupakkatuotedirektiivin 2 artiklan mukaisiksi. Pykälän 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että tupakkatuotteen määritelmään lisätään ”riippumatta siitä, onko tupakka geneettisesti muunnettua vai ei”.

Pykälän 3 a kohdan sanamuoto ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyiseen lisätään ”varsinkin annospusseissa tai huokoisissa pusseissa tarjottavia tai elintarvikkeita muistuttavassa muodossa” olevia tuotteita. Säännös määrittelee tarkemmin ja selvittää suussa käytettäväksi tarkoitetun tupakan määritelmää nykyisestä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi myös uusi 9 kohta, jossa määritellään ainesosa. Ainesosalla tarkoitetaan kaikkia tupakkatuotteen valmistuksessa käytettäviä aineita tai muita ainesosia, mukaan luettuna paperi, suodatin, musteet ja liimat, joita on valmiissa tuotteessa joko sellaisenaan tai muuttuneessa muodossa, lukuun ottamatta tupakkakasvin lehteä ja sen muita luonnollisia tai käsittelemättömiä osia. Ainesosan määritelmä on tarpeellinen, koska ehdotetun tupakkalain 6 b §:n mukaan savukkeiden valmistajan tai maahantuojan tulee kerran vuodessa ilmoittaa Tuotevalvontakeskukselle elinkeinotoiminnassa myytävänä olevien savukkeiden tuotemerkki- ja tyyppikohtainen luettelo kaikista tupakkatuotteiden valmistamisessa käytetyistä ainesosista ja niiden määristä.

5 §. Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että asiasta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella perustuslain muutoksen mukaisesti määräyksen sijaan. Asiasisältö säilyisi ennallaan.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädettäisiin terveysvaaroja ja -haittoja aiheuttavien aineiden enimmäismäärät. Nyt tervan enimmäismäärästä on säännelty valtioneuvoston päätöksellä. Tupakkatuotedirektiivin 3 artiklassa on määritelty tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin enimmäismäärät, jotka otettaisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen direktiivin säännösten mukai-

sina. Enimmäismääristä voitaisiin säätää ministeriön asetuksen tasolla, koska kyse on lähinnä teknisestä seikasta. Määrät on säännelty yksityiskohtaisesti tupakkatuotedirektiivillä eikä niistä voida poiketa kansallisesti.

Tupakointivälineen terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidipitoisuuksista ei ole annettu säännöksiä tupakkatuotedirektiivissä eikä niistä ole katsottu tarpeelliseksi säännellä kansallisestikaan, vaikka voimassa olevan lain mukaan se olisi mahdollista. Tämän vuoksi säännös poistettaisiin tarpeettomana.

6 §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että tupakkatuotteen ja tupakointivälineen valmistaja tai maahantuoja vastaa elinkeinotoiminnassa myyntiin tai muuhun luovuttamiseen tarkoitetun tupakkatuotteen 5 §:n mukaisesta tuotteen sisältämien aineiden pitoisuuksien tutkimisesta, pakkausmerkintöjen paikkansapitävyyden varmistamisesta ja niihin liittyvästä laadunvalvonnasta. Momentin asiasisältö säilyisi muuten ennallaan, mutta siihen lisättäisiin pakkausmerkintöjen paikkansapitävyyden varmistaminen valmistajan tai maahantuojan velvollisuudeksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ennen tuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuvaa luovuttamista on valmistajan tai maahantuojan huolehdittava siitä, että savukkeesta poltettaessa syntyvän tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin määrät on mitattu ja pakkausissa olevien tervaa ja nikotiinia koskevien merkintöjen paikkansapitävyys on varmistettu. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset mittauksissa ja varmistamisessa käytettävistä menetelmistä. Ehdotetussa momentissa uudeksi aineeksi on lisätty hiilimonoksidi tupakkatuotedirektiivin mukaisesti. Ministeriön asetuksella säädettäisiin käytettävistä ISO-standardeista, jotka on määritelty tupakkatuotedirektiivin 4 artiklassa.

6 a §. Tupakkatuotedirektiivin 4 artiklan täytäntöön panemiseksi lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 6 a §, jonka mukaan testauslaboratorion, joka suorittaa 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut mittaukset tai varmistaa ne, on oltava Tuotevalvontakeskuksen hyväksymä. Tuotevalvontakeskus valvoisi testausla-

boratorioita.

Pykälän 2 momentin mukaan hyväksymisen perusteena olisi akkreditointi, joka edellyttää, että mittatekniikan keskuksen FINAS (The Finnish Accreditation Service) – yksikkö on todennut laboratorion päteväksi suorittamaan 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen aineiden mittauksia. Mittatekniikan keskus on eurooppalaisen standardin EN 45003 mukaan akkreditoiteja tekevä toimielin, joka on liittynyt Euroopan akkreditointielinten (European co-operation for Accreditation EA) monenkeskiseen MLA (Multilateral Recognition Agreement) –tunnustamissopimukseen. Akkreditoinnin piiriin kuuluisivat myös 6 §:n 2 momentissa tarkoitettut testausmenetelmät.

Pykälän 3 momentin mukaan testauslaboratorioksi voitaisiin hyväksyä vain viranomaisen. Tupakkatuotteen maahantuojan tai valmistajan yhteydessä toimiva testauslaboratorio voitaisiin kuitenkin hyväksyä suorittamaan omien tuotteidensa mittaukset tai varmistamisen. Tämä vastaisi voimassa olevaa käytäntöä, jonka mukaan mittatekniikan keskuksen akkreditoinnin perusteella pätevänä laboratoriona Suomessa on pidetty tullilaboratoriota sekä yhtä suomalaisen tupakkatuotteiden valmistajan omaa laboratoriota.

Pykälän 4 momentin mukaan testauslaboratorio katsottaisiin ilman eri päätöstä hyväksytyksi, jos Tuotevalvontakeskus on saanut selvityksen siitä, että toisen jäsenvaltion viranomaisen on hyväksynyt testauslaboratorion ja testausmenetelmät. Tuotevalvontakeskukselle tulisi ilmoittaa, mihin toisen jäsenvaltion viranomaisen hyväksyminen perustuu. Tuotevalvontakeskus pitäisi luetteloa hyväksytyistä testauslaboratorioista ja ilmoittaisi hyväksytyjen testauslaboratorioiden luettelon ja valvontakeinot Euroopan komissiolle.

6 b §. Pykälän 1 momentin mukaan Tuotevalvontakeskus voisi peruuttaa laboratorion hyväksymisen, jos mittatekniikan keskus toteaa, ettei testauslaboratorio täytä sen pätevyydelle tai testausmenetelmien pätevyydelle asetettuja vaatimuksia, taikka jos Tuotevalvontakeskus on saanut toisen jäsenvaltion viranomaiselta tai muulta taholta luotettavan tiedon siitä, ettei testauslaboratorio täytä sen pätevyydelle tai testausmenetelmien pätevyydelle asetettuja vaatimuksia tai sen ilmoit-

tamia mittaustuloksia ei voida pitää luotettavina.

Pykälän 2 momentin mukaan testauslaboratorion olisi ilmoitettava hyväksymisen edellytyksiä koskevista muutoksista sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

Pykälän 4 momentin mukaan tarkemmat säännökset testauslaboratorioista ja niiden hyväksymisestä, hyväksymisen edellytyksistä, valvonnan yksityiskohdista sekä tuotevalvontakeskukselle ja Euroopan komissiolle tehtävistä ilmoituksista annettaisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Asetuksessa muun muassa säädettäisiin siitä, että tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin määrää koskevat mittaustulokset on annettava akkreditoituna ja tulosten epävarmuudet on esitettävä. Vaikka mittausepävarmuus sisältyy akkreditointiin, tällä asetuksen säännöksellä varmistettaisiin se, että mittausepävarmuus ilmoitettaisiin myös testausselesteissa.

6 c §. Tupakkatuotedirektiivin 4 ja 6 artiklan täytäntöön panemiseksi tupakkalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 c §. Ehdotetun 6 c §:n 1 momentin mukaan tupakkatuotteen valmistajan tai maahantuojan tulee kerran vuodessa ilmoittaa Tuotevalvontakeskukselle luettelo, jossa ilmoitetaan tyyppikohtainen ainesosaluettelo kaikista tupakkatuotteiden valmistamisessa käytetyistä ainesosista ja niiden määristä. Savukkeiden sisältämän tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin määriä koskevaan luetteloon tulisi liittää myös tiedot mittaukset ja varmistamisen suorittaneesta testauslaboratoriosta. Momentissa säädettäisiin Tuotevalvontakeskus toimivaltaiseksi kansalliseksi viranomaiseksi, jolle kyseessä olevat tiedot tulisi toimittaa. Toimitettavat tiedot on määritelty tupakkatuotedirektiivin 6 artiklassa.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset luetteloiden rakenteesta, luetteloihin liitettäviä ainesosia koskevista selvityksistä, toksikologisista ja muista tiedoista sekä luetteloiden toimittamisesta Tuotevalvontakeskukselle ja Euroopan komissiolle.

Pykälän 3 momentissa Tuotevalvontakeskus määrättäisiin kansalliseksi viranomaiseksi, jonka tehtävänä olisi huolehtia siitä, että 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista tiedo-

tetaan asianmukaisesti kuluttajille liikesalaisuuksien suoja huomioon ottaen.

7 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan tupakkatuotteita saa elinkeinotoiminnassa myydä tai muutoin luovuttaa vain tämän pykälän ja 7 a §:n 1 momentin mukaisissa vähittäismyyntipakkauksissa. Nyt vastaava säännös on toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun asetuksen (225/1977), jäljempänä *tupakka-asetus*, 10 §:ssä. Säännös otettaisiin laintasolle, koska sen perusteella voidaan kieltää savukkeiden myynti irrallisina. Myös tupakka-asetuksen 10 §:ssä ja tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten merkinnöistä sekä tervan ja nikotiinin mittaustelmistä annetun sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen (1504/1992) 5 §:ssä olevat sikareita koskevat säännökset ehdotetaan otettavaksi lakiin. Säännöksen mukaan sikareita voitaisiin edelleen myydä irrallisina. Irrallisena myytävän sikarin olisi oltava asianmukaisilla merkinnöillä varustettu.

Tupakkatuotedirektiivin 5 artiklassa säädetään yksityiskohtaisesti niistä tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten merkintöjä koskevista vähimmäisvaatimuksista, joita jäsenvaltioiden tulee noudattaa. Pakkauksen näkyvimmälle pinnalle painettavan yleisvaroituksen tulee esimerkiksi olla vähintään 32 prosenttia ja toisella näkyvimmällä pinnalla olevan erityisvaroituksen vähintään 45 prosenttia kyseisestä ulkopinnasta. Direktiivi sisältää myös yksityiskohtaisia säännöksiä esimerkiksi merkintöjen kehystämisestä ja tekstin painamisesta. Pakkaukseen tulee myös merkitä tuotteen tunnistamista ja jäljitämistä varten tarvittavat tiedot. Säännökset ehdotetaan pantaviksi täytäntöön siten, että lain kyseessä olevassa pykälässä säädettäisiin asetuksenantovaltuus sosiaali- ja terveysministeriölle.

Ehdotetun 2 momentin mukaan lailla säädettäisiin tupakkatuotteen valmistajan tai maahantuojan velvollisuudesta merkitä vähittäismyyntipakkaukseen tuotteen vaarallisuutta kuvaavat varoitusmerkinnät ja haitta-ainepitoisuudet suomeksi ja ruotsiksi.

Pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voitaisiin säätää merkintöjen pinta-alasta, sijainnista, tekstistä, kuvista, vuorottelemisesta, kehystämi-

sestä ja muusta määrittelystä.

Pykälän 4 momentti säilyisi muuttamattomana asiasisällöltään voimassa olevan 3 momentin mukaisena.

Voimassa olevan 4 momentin mukainen mahdollisuus säännellä tupakointivälineen merkinnöistä poistettaisiin. Koska tupakointivälineen terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidipitoisuuksia ei tarvitse mitata eikä ilmoittaa, siihen ei tarvitse tehdä vastaavia merkintöjäkään.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan vaatimus suomen ja ruotsin kielen käyttämisestä merkinnöissä ei koske maasta vietävää tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä ja tupakkatuotteiden tai tupakointivälineiden myyntiä ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevassa vesi- tai ilma-aluksessa myytäväksi taikka niiden myyntiä tällaisessa aluksessa tai lentoasemalla sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä. Varoitukset vähittäismyyntipakkauksissa voisivat olla esimerkiksi englannin kielellä.

7 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 a §, jonka 1 momentin mukaan sellaisia ilmaisuja, nimityksiä, tavaramerkkejä ja kuvalisia tai muita merkkejä, jotka luovat vaikutelman, että kyseinen tupakkatuote on vähemmän haitallinen kuin muut, ei saa käyttää tupakkatuotteiden pakkauksissa. Säännös on tupakkatuotedirektiivin 7 artiklassa. Tiettyjen ilmaisujen, kuten esimerkiksi vähätervainen ”low tar”, erittäin kevyt ”ultra light”, kevyt ”light” ja mieto ”mild”, nimitysten, kuvien ja kuvallisten tai muiden merkkien käyttö tupakkatuotteen pakkauksessa saattaa johtaa kuluttajaa harhaan antamalla vaikutelman, että nämä tuotteet olisivat vähemmän vahingollisia sekä aiheuttaa kulutustapojen muutoksia. Myös tupakointikäyttäytyminen ja riippuvuus vaikuttavat sisään hengitettyjen aineiden määriin, mikä tosiseikka ei ilmene tällaisten ilmaisujen käytössä.

Pykälän 2 momentin mukaan se, mitä 1 momentissa säädetään tupakkatuotteiden pakkauksista, koskisi myös tuotteiden esillepanoa myyntipaikoissa sekä 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua tuotetietoa. Samoja säännöksiä tulisi soveltaa myös tuotteiden esillepanossa ja tuotetiedon antamisessa, jottei kuluttajille tai myyntiin osallistuville annettaisi

harhaanjohtavaa tietoa tupakkatuotteista myöskään myymälämainontaa tai muita myynninedistämisen keinoja hyväksi käyttäen.

11 §. Tupakkatuotteiden ostaminen tupakka-automaatista on yksi lasten ja nuorten tupakkatuotteiden hankintatapa. Säädösten mukaan myyntipaikan omistajan tai tämän edustajan tulisi valvoa laitteiden käyttöä niin, etteivät lapset ja nuoret pystyisi ostamaan niistä tupakkatuotteita. Aukoton valvonta ei ole toiminut käytännössä. Valvonnan merkityksen korostamiseksi otettaisiin lain tasolle aikaisemmin asetuksessa olleet säännökset laitteen sijoittamisesta siten, että sen käyttöä voidaan jatkuvasti seurata. Tupakka-asetuksesta poistettaisiin säännös, jonka mukaan automaatin sijoittamiselle tarvitaan kunnan lupa. Kunta valvoisi kuitenkin, kuten tähänkin asti, automaattien sijoittamista ja voisi ryhtyä tupakkalain 17 §:ssä ja 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, jos automaattia ei ole sijoitettu siten, että sen käyttöä voidaan jatkuvasti seurata.

Myös automaatin valvonnan vastuuta koskeva säännös, jonka mukaan automaatin sijoittamispaikan omistaja, haltija, vastaava hoitaja tai tähän tehtävään nimetty työntekijä vastaa myyntilaitteen käytön valvonnasta, otettaisiin tupakka-asetuksesta lain 11 §:ään. Pykälään lisättäisiin maininta siitä, että vastuu koskisi myös laitteen sijoittamista.

14 §. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin Tuotevalvontakeskuksen tehtäväksi tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnan ohjaus. Muutoksella selvennettäisiin Tuotevalvontakeskuksen roolia valtakunnallisesti valvontaa ohjaavana viranomaisena.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että Tuotevalvontakeskukselle kuuluva testauslaboratorioiden pätevyyden ja testausmenetelmien pätevyyden valvonta tapahtuisi mittatekniikan keskuksen avustuksella, koska laboratorioiden ja testausmenetelmien pätevyyden valvonta liittyy myös akkreditointimenettelyyn. Mittatekniikan keskuksella olisi tässä avustustehtävässä valvontaviranomaiselle 28 §:ssä säädetty oikeudet.

Pykälän 5 momentin mukaan, jollei tupakkalaissa säädetä toisin, tupakoinnin kieltämistä ja sen rajoittamista koskevien 12 §:n 5

ja 6 kohdan ja 13 §:n 3 momentin säännösten noudattamista työyhteisössä valvoisivat työsuojeluviranomaiset siten kuin siitä säädetään työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973). Muutoksella tarkennettaisiin työsuojeluviranomaisten velvollisuutta valvoa tupakkalain mukaisten tupakointikieltojen noudattamista ravintoloiden ja muiden ravitsemisliikkeiden baaritiskillä ja pelitiloissa.

17 §. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta automaattisen myyntilaitteen sijoittamisen valvonnasta. Maininta täsmentää kunnan toimivaltaa, joka sillä myös voimassa olevan lain mukaan on. Täsmennys on tarpeen, ottaen huomioon, että voimassa olevan tupakka-asetuksen 12 §:n 1 momentissa säädetty kunnan lupa myyntilaitteen sijoittamiseen kumottaisiin.

Pykälän 3 momentin 1 kohtaan lisättäisiin viittaus 13 §:n 5 momenttiin, joka koskee tupakointikieltoa ja tupakointitilaa osoittavia opasteita.

Pykälän 3 momentin 2 kohtaan lisättäisiin viittaus ehdotettuun 7 a §:n 1 momenttiin, joka koskee pakkausmerkintöjä, sekä ehdotettuun 7 a §:n 2 momenttiin, joka koskee tuotteiden esillepanoa myyntipaikassa ja myyntiin osallistuville annettavaa tuotetietoa.

Pykälän 2 momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

18 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus ehdotettuun 7 a §:n 2 momenttiin. Jos tupakkatuotetta, tupakkajäljitelmiä tai tupakointivälinettä mainostetaan taikka harjoitetaan sen muuta 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n vastaista myynninedistämistä, Tuotevalvontakeskus voisi kieltää mainonta- tai myynninedistämistoimen tilaajaa, sen toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa jatkamasta ja uudistamasta säännösten vastaista menettelyä.

Pykälän 2 momentin mukaan Tuotevalvontakeskus voisi kieltää tupakkatuotteen tai tupakointivälineen valmistajalta tai maahantuojaalta tai muulta elinkeinonharjoittajalta tuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuvan myymisen tai muun luovuttamisen:

1) jos tuote tai sen vähittäismyyntipakkaus on 5 §:n tai 7 §:n 1—3 momentin tai 7 a §:n 1 momentin säännösten vastainen;

2) jos savukkeen terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidipitoisuuksia ei ole tutkittu 6 §:n 2 momentissa edellytetyllä tavalla tai 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä laboratoriossa taikka jos näistä pitoisuuksista ei ole tehty 6 b §:n 2 momentissa tai 6 c §:n 1 ja 2 momentissa säädettyä ilmoitusta;

3) jos Tuotevalvontakeskus toteaa, että tupakkatuotteiden sisältämät terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuudet poikkeavat siitä, mitä valmistaja tai maahantuojaja on ilmoittanut, tai että pakkausmerkinnät eivät vastaa tupakkatuotteiden sisältämien terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuuksia; tai

4) Tuotevalvontakeskukselle toimitettujen 6—6 c §:n mukaisten tietojen tarkistamiseksi.

Momenttiin lisättäisiin hiilimonoksidi uudeksi haitta-aineeksi, jonka pitoisuudet tulee mitata, tarkistaa ja ilmoittaa. Myynti tai muu luovuttaminen voitaisiin kieltää, jos Tuotevalvontakeskus toteaa, että tupakkatuotteiden sisältämät terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuudet poikkeavat siitä, mitä valmistaja tai maahantuojaja on ilmoittanut tai, jos pakkausmerkinnät eivät vastaa tupakkatuotteiden sisältämien terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuuksia. Momenttia muutettaisiin myös siten, että Tuotevalvontakeskukselle annettaisiin mahdollisuus kieltää tupakkatuotteen tai tupakointivälineen valmistajalta tai maahantuojalta tai muulta elinkeinonharjoittajalta tuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuva myyminen tai muu luovuttaminen, jotta Tuotevalvontakeskus voi tarkistaa sille toimitetut haitta-aineiden ja ainesosien määriä, niiden testaamista ja testauslaboratorioita koskevat tiedot. Tästä tietojen tarkistamiseksi tapahtuvasta tupakkatuotteiden myynnin kieltämisestä on säädetty tupakkatuotedirektiivin 13 artiklassa.

Ehdotetun 3 momentin mukaan Tuotevalvontakeskus voisi velvoittaa asettamassaan määräajassa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun valmistajan tai maahantuojan ottamaan tupakkatuotteen tai tupakointivälineen pois markkinoilta. Momentin asiasisältö säilyisi ennallaan.

20 §. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus myös 18 §:n 3 momenttiin, jonka mukaan Tuotevalvontakeskus voi velvoittaa valmistajan tai maahantuojan ottamaan tu-

pakkatuotteen tai -välineen pois markkinoilta. Voimassa olevan lain mukaan oikaisutoimeen on voitu velvoittaa vain mainontaa tai myyntiä koskevan kiellon yhteydessä. Muutoksen jälkeen Tuotevalvontakeskus voisi määrätä valmistajan tai maahantuojan tekemään oikaisutoimen myös siinä tapauksessa, että tuote on velvoitettu otettavaksi pois markkinoilta. Oikaisutoimena voisi tässä tapauksessa olla esimerkiksi valmistajan tai maahantuojan velvoittaminen ilmoittamaan julkisesti tuotteessaan olevasta virheellisyydestä.

21 §. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaukset ehdotettuun 7 a §:n 1 ja 2 momenttiin ja 7 §:n 3 momenttiin.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaukset uusiin 6 a—6 c §:ään sekä 13 §:n 2 ja 5 momenttiin. Lisäykset ovat tarpeen, jotta niillä viitattaisiin sellaisiin valvontaviranomaisten kielloihin, joiden tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Viittaukset vastaavat 17 §:ään sekä 18 §:n 2 momenttiin tehtyjä muutoksia.

8 luvun otsikko. Otsikkoon ehdotetaan lisättäväksi ”ja maksut”, mikä vastaa paremmin luvun asiasisältöä.

25 §. Pykälän 1 momentti säilyisi nykyisen mukaisena.

Pykälän 2 momentissa oleva viittaus 19 §:n 3 momenttiin korjattaisiin viittaukseksi 18 §:n 3 momenttiin.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 3 momentti, jonka mukaan valtion viranomaisen voi periä tupakkalain mukaisista suoritteista maksun, jonka suuruudesta säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Tuotevalvontakeskus on velvollinen hyväksymään tupakkatuotteiden testauslaboratoriot ja valvomaan niitä. Näistä aiheutuviin kulujen kattamiseksi Tuotevalvontakeskuksella olisi oikeus periä maksu laboratorion hyväksymisestä ja valvomisesta. Kustannuksia syntyy muun muassa Mittatekniikan keskukselta pyydettyvästä asiantuntijalautsunosta. Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut asetuksen sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen maksullisista suoritteista (1440/2001), johon lisättäisiin tupakkatuotteiden testauslaboratorioiden hyväksymis- ja valvontamaksut.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otetta-

vaksi säännös, jonka mukaan tupakkalain mukaiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota ja päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

28 §. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin testauslaboratorioiden tarkastusoikeus.

Tiedonsaanti koskisi uuden 2 momentin mukaan myös valvontaa varten tarvittavia yksityistä liike- tai ammattisalaisuutta koskevia tietoja.

Uuden 3 momentin mukaan voitaisiin lain noudattamisen valvontaa varten saatuja tietoja liike- tai ammattisalaisuudesta viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa muille valvontaviranomaisille lain mukaisten tehtävien suorittamista varten sekä syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi. Lisäksi tietoja voitaisiin luovuttaa Euroopan yhteisön lainsäädännön tai muun Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen edellyttämille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen lainsäädännön tai sopimuksen niin edellyttäessä.

Pykälän 5 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että uhkasakon tuomitsee yleisen tuomioistuimen sijasta hallinto-oikeus. Säännös vastaisi 21 §:n 5 momentin sääntelyä uhkasakon tuomitsemisesta muissa kuin mainontaa ja myynninedistämistä sekä pakkausmerkintöjä koskevissa asioissa.

31 §. Pykälän 1 ja 2 momenttiin, joissa ovat säännökset tupakan markkinointirikkomuksesta ja tupakan markkinointirikoksesta, lisättäisiin viittaus uuteen lain 7 a §:n 2 momenttiin, jonka mukaan 8 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tuotetiedossa tai tuotteen esillepanossa myyntipaikoissa ei saa käyttää sellaisia ilmaisia, nimityksiä, tavaramerkkejä ja kuvallisia tai muita merkkejä, jotka luovat vaikutelman, että jokin tupakkatuote on vähemmän haitallinen kuin muut.

Pykälän 3 momentissa, jossa on tupakkalain vastaisen tuotteen myyntiä koskeva rangaistussäännös, säädettäisiin aineellisia säännösmuutoksia vastaavasti rangaistavaksi sellaisten tupakkatuotteiden myynti tai muu luovuttaminen, joita ei ole testattu 6 a §:n mukaisessa testauslaboratoriossa, tai josta ei

ole toimitettu 6 c §:ssä tarkoitettuja tietoja taikka joiden pakkausmerkinnät eivät ole 7 §:n 1—3 momentin tai 7 a §:n 1 momentin säännösten mukaiset.

2. Tarkemmat säännökset

Ehdotetun lain tultua vahvistetuksi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten merkinnöistä sekä haitta-aineiden määristä ja mittausten menetelmistä sekä testauslaboratorioista.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 30 päivänä syyskuuta 2002.

Elinkeinotoiminnassa saataisiin edelleen myydä tai muuten luovuttaa 6, 7 ja 7 a §:n 1 momentin säännösten estämättä tämän lain voimaan tullessa olemassa olevia savukkeita 30 päivään syyskuuta 2003 saakka ja muita tupakkatuotteita kuin savukkeita 30 päivään syyskuuta 2004 saakka, vaikka ne eivät täytä tämän lain säännöksiä, jos ne ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaiset.

Tämän lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua hiilimonoksidin määrän merkitsemistä vähittäismyyntipakkaukseen koskevaa säännöstä sovellettaisiin 30 päivästä syyskuuta 2003 alkaen.

Tämän lain 5 §:ssä tarkoitettuja enimmäismääriä sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 2004 alkaen. Euroopan yhteisössä valmistettavien mutta sieltä vietävien savukkeiden osalta niitä sovellettaisiin kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä jo ennen kuin se tulee voimaan.

4. Säättämisyjärjestys

Esityksen mukaan ehdotettu laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla. Tu-

pakkatehtaan laboratorion hyväksyminen testauslaboratorioksi ei vaarantaisi perusoikeuksia eikä oikeusturvaa, koska se voisi testata vain omia tupakkatuotteitaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/1976) 2 §:n 3, 3 a, 7 ja 8 kohta, 5—7 §, 11 §, 14 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 17 ja 18 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 ja 5 momentti, 8 luvun otsikko, 25 ja 28 § ja 31 §:n 1—3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3, 7 ja 8 kohta ja 25 § laissa 953/1992, 2 §:n 3 a kohta ja 31 §:n 1 ja 2 momentti laissa 765/1994, 5 § osaksi laissa 487/1999, 6 § mainituissa laeissa 953/1992 ja 487/1999, 7 §, 14 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 17 §, 20 §:n 1 momentti, 28 § ja 31 §:n 3 momentti mainituissa laissa 487/1999, 18 § laissa 1148/1994 ja 21 §:n 1 ja 5 momentti laissa 1541/2001, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 953/1992, 765/1994 ja 487/1999, uusi 9 kohta sekä lakiin uusi 6 a, 6 b, 6 c ja 7 a § seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *tupakkatuotteella* tupakasta kokonaan tai osittain valmistettuja, poltettavaksi, sieraimiin vedettäväksi, imeskeltäväksi tai pureskeltäväksi tarkoitettuja tuotteita, riippumatta siitä, onko tupakka geneettisesti muunnettua vai ei;

3 a) *suussa käytettäväksi tarkoitettulla tupakalla* kaikkia suussa käytettäväksi tarkoitettuja, kokonaan tai osittain tupakasta valmistettuja tuotteita, jauheena tai pieninä paloina tai jonakin näiden muotojen yhdistelmänä, varsinkin annospusseissa tai huokoisissa pusseissa tarjottavia, tai elintarvikkeita muistuttavassa muodossa olevia tuotteita, lukuun ottamatta poltettavaksi tai pureskeltäväksi tarkoitettuja tuotteita;

7) *tervalla* raakaa, vedetöntä ja nikotiinitonta tupakansavun tiivistymää;

8) *nikotiinilla* nikotiinialkaloideja; sekä

9) *ainesosalla* kaikkia tupakkatuotteen valmistuksessa käytettäviä aineita tai muita ainesosia, mukaan luettuna paperi, suodatin, musteet ja liimat, joita on valmiissa tuotteessa joko sellaisenaan tai muuttuneessa muodossa, lukuun ottamatta tupakkakasvin lehteä

ja sen muita luonnollisia tai käsittelemättömiä osia.

3 luku

Koostumus ja laadunvalvonta

5 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää niistä terveysvaaroja tai -haittoja aiheuttavista aineista, joita tupakkatuote tai tupakointiväline ei saa sisältää ja joita tupakkatuotetta poltettaessa ei saa syntyä.

Muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen tupakkatuotteen sisältämien tai sitä poltettaessa syntyvien terveysvaaroja tai -haittoja aiheuttavien aineiden enimmäismääristä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella sen mukaan kuin Euroopan yhteisön säädösten täytäntöönpano edellyttää.

6 §

Tupakkatuotteen ja tupakointivälineen valmistaja tai maahantuojaa vastaa elinkeinotoiminnassa myyntiin tai muuhun luovuttamiseen tarkoitettujen tupakkatuotteen sisältämien 5 §:ssä tarkoitettujen aineiden pitoisuuksien tutkimisesta, pakkausmerkintöjen paikkansapitävyyden varmistamisesta ja niihin liittyvästä laadunvalvonnasta.

Savukkeiden valmistajan tai maahantuojan on huolehdittava, että savukkeesta poltettaessa syntyvän tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin määrät on mitattu ja pakkauksissa olevien tervaa ja nikotiinia koskevien merkintöjen paikkansapitävyys on varmistettu ennen tuotteen luovuttamista vähittäismyyntiin. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset mittauksissa ja varmistamisessa käytettävistä menetelmistä.

6 a §

Testauslaboratorion, joka suorittaa 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut mittaukset tai varmistaa ne, on oltava Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen hyväksymä ja valvoma. Tuotevalvontakeskus pitää luetteloa hyväksytyistä laboratorioista.

Testauslaboratorion hyväksymistä koskeva hakemus on toimitettava sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle. Tuotevalvontakeskus hyväksyy laboratorion, jos laboratorio esittää hakemuksensa liitteenä todistuksen siitä, että mittaustekniikan keskus on todennut, että laboratorio täyttää kansainväliset vaatimukset testauslaboratorioiden pätevyydelle ja että sen pätevyysalueeseen kuuluvat 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut testausmenetelmät.

Testauslaboratorioksi voidaan hyväksyä vain viranomainen. Tupakkatuotteen maahantuojan tai valmistajan yhteydessä toimiva testauslaboratorio voidaan kuitenkin hyväksyä suorittamaan omien tuotteidensa mittaukset tai varmistamisen.

Testauslaboratorio katsotaan ilman eri päätöstä hyväksytyksi, jos testauslaboratorio, tupakkatuotteen valmistaja tai maahantuoja toimittaa tuotevalvontakeskukselle todistuksen siitä, että toisen jäsenvaltion viranomainen on hyväksynyt testauslaboratorion, ja ilmoittaa ne perusteet, joilla laboratorio ja käytetyt testausmenetelmät on hyväksytty.

6 b §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi peruuttaa laboratorion hyväksymisen, jos

1) mittatekniikan keskus toteaa, ettei testauslaboratorio täytä sen pätevyydelle tai testausmenetelmien pätevyydelle asetettuja vaatimuksia; tai

2) jos tuotevalvontakeskus on saanut toisen jäsenvaltion viranomaiselta tai muulta taholta perustellun tiedon siitä, etteivät testauslaboratorio tai testausmenetelmät täytä hyväksymiselle tai pätevyydelle asetettuja vaatimuksia, tai ettei laboratorion ilmoittamia mittaus tuloksia voida pitää luotettavina.

Testauslaboratorion on ilmoitettava hyväksymisen edellytyksiä koskevista muutoksista sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

Tarkemmat säännökset testauslaboratorioista ja niiden hyväksymisestä, hyväksymisen edellytyksenä olevasta akkreditointimenettelystä, valvonnan toteuttamisesta sekä tuotevalvontakeskukselle ja Euroopan komissiolle tehtävistä ilmoituksista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

6 c §

Tupakkatuotteen valmistajan tai maahantuojan tulee kerran vuodessa toimittaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle:

1) luettelo, jossa ilmoitetaan elinkeinotoiminnassa myytävänä olevien savukkeista poltettaessa syntyvät tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin määrät ja tiedot mittaukset ja varmistamisen suorittaneesta testauslaboratoriosta; sekä

2) tuotemerkki- ja tyyppikohtainen ainesosaluettelo kunkin tupakkatuotteen kaikkien sen valmistamisessa käytettyjen ainesosien ja niiden määrät.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset luetteloiden rakenteesta, luetteloihin liitettäviä ainesosia koskevista selvityksistä, toksikologisista ja muista tiedoista sekä luetteloiden toimittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle ja Euroopan komissiolle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus huolehtii siitä, että 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista tiedotetaan kuluttajille.

7 §

Tupakkatuotteita saa elinkeinotoiminnassa myydä tai muutoin luovuttaa vain tämän ja 7 a §:n 1 momentin mukaisissa vähittäismyyn tipakkauksissa. Sikareita voidaan kuitenkin myydä irrallisina. Irrallisena myytävän sika-

rin on oltava asianmukaisilla merkinnöillä varustettu.

Tupakkatuotteen valmistajan tai maahan-tuojan on ennen tupakkatuotteen elinkeino-toiminnassa tapahtuvaa myyntiä tai muuta luovuttamista merkittävä suomeksi ja ruot-siksi tupakkatuotteen vähittäismyyntipakka-ukseen:

1) varoitukset tupakan aiheuttamista terve-yshaitoista;

2) savukkeesta poltettaessa syntyvän ter- van, nikotiinin ja hiilimonoksidin määrät; se- kä

3) tuotteen tunnistamista ja jäljittämistä varten tarvittavat tiedot.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää 1 ja 2 momentissa tarkoitettu- jen merkintöjen pinta-alasta, sijainnista, teksti- stä, kuvista, vuorottelemisesta, kehystämi- sestä ja muusta määrittelystä.

Tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkau- seen tulevista valmisteverotukseen liittyvistä merkinnöistä on voimassa, mitä niistä erik- seen säädetään.

Tämän pykälän 2 momentin säännös suo- men ja ruotsin kielen käyttämisestä merkin- nöissä ei koske maasta vietävää tupakka- tuotetta tai tupakointivälinettä ja tupakkatuot- teiden tai tupakointivälineiden myyntiä am- mattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevassa vesi- tai ilma-aluksessa myytäviksi taikka niiden myyntiä tällaisessa aluksessa tai lentoasemalla sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä.

7 a §

Sellaisia ilmaisuja, nimityksiä, tavaramerk- kejä ja kuvallisia tai muita merkkejä, jotka luovat vaikutelman, että kyseinen tupakka- tuote on vähemmän haitallinen kuin muut, ei saa käyttää tupakkatuotteiden pakkauksissa.

Mitä 1 momentissa säädetään tupakkatuot- teiden pakkauksista, koskee myös tuotteiden esillepanoa myyntipaikoissa sekä 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua tuotetietoa.

11 §

Tupakkatuotetta ja tupakointivälinettä saa myydä automaattisesta myyntilaitteesta vain, jos myynti laitteesta tapahtuu valvonnan alai- sena. Automaattinen myyntilaitte on sijoitet- tava siten, että sen käyttöä voidaan jatkuvasti

seurata.

Automaattisen myyntilaitteen sijoittamises- ta ja käytön valvonnasta vastaa automaattisen myyntilaitteen sijoittamispaikan omistaja, haltija, vastaava hoitaja tai tähän tehtävään nimetty työntekijä.

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen sään- nösten ja määräysten noudattamisen yleinen johto ja ohjaus kuuluu sosiaali- ja terveysmi- nisteriölle ja valvonta ja sen ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksel- le.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvon- takeskus ohjaa lääninhallituksia niille tämän lain perusteella kuuluvien tehtävien hoitami- sessa. Tuotevalvontakeskus valvoo tupakka- tuotteiden koostumusta, laadunvalvontaa, testauslaboratorioita sekä myyntiä ja mainon- taa koskevien 5-9 §:n säännösten noudatta- mista. Tuotevalvontakeskukselle kuuluva tes- tauslaboratorioiden pätevyuden ja testausme- netelmien pätevyuden valvonta tapahtuu mit- tatekniikan keskuksen avustuksella. Mitta- tekniikan keskuksella on tässä avustustehtä- vässä valvontaviranomaiselle 28 §:ssä sääde- tyt oikeudet.

Jollei tässä laissa säädetä toisin, tupakoin- nin kieltämistä ja sen rajoittamista koskevien 12 §:n 5 ja 6 kohdan ja 13 §:n 3 momentin säännösten noudattamista työyhteisössä val- vovat työsuojeluviranomaiset siten kuin siitä säädetään työsuojelun valvonnasta ja muu- toksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973).

17 §

Kunnan tulee omasta aloitteestaan ja tehty- jen ilmoitusten perusteella suorittaa tupakka- tuotteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tarkastuksia sekä valvoa tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myyntiä, automaattisen myyntilaitteen sijoittamista, tupakkatuottei- den ja tupakointivälineiden myynnin oma- valvontaa, tupakkatuotteiden, tupakointiväli- neiden ja tupakkajäljitelmiä mainontaa ja muuta myynninedistämistoimintaa samoin kuin tupakointikieltojen ja -rajoitusten nou- dattamista toimialueellaan.

Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan säännösten tai määräysten vastaista toimintaa, kunnan tulee kieltää säännösten tai määräysten vastainen toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa tällainen toiminta on lopetettava.

Jollei korjausta ole tapahtunut asetetussa määräajassa taikka jos kiellossa mainittua säännösten vastaista menettelyä on jatkettu tai jos se on uudistettu asetetun määräajan jälkeen, kunnan on ilmoitettava asiasta:

1) viralliselle syyttäjälle, jos kysymys on 10 tai 11 §:n, 12 §:n 1—4 kohdan taikka 13 §:n 1, 2 tai 5 momentin säännösten vastaisesta menettelystä; sekä

2) sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, kun kysymys on 5—7 a §:n 1 momentin säännösten vastaisen tupakkatuotteen tai tupakointivälineen elinkeinotoiminnassa tapahtuvasta myynnistä tai muusta luovuttamisesta taikka muusta näiden säännösten vastaisesta menettelystä tai kun kysymys on 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n säännöksissä kielletystä mainonta- ja myyninedistämistoimesta.

18 §

Jos tupakkatuotetta, tupakkajäljitelmää tai tupakointivälinettä mainostetaan taikka harjoitetaan sen muuta 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n vastaista myyninedistämistä, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi kieltää mainonta- tai myyninedistämistoimen tilaajaa, sen toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa jatkamasta ja uudistamasta säännösten vastaista menettelyä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi kieltää tupakkatuotteen tai tupakointivälineen valmistajalta tai maahantuojalta tai muulta elinkeinonharjoittajalta tuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuvan myymisen tai muun luovuttamisen:

1) jos tupakkatuote tai sen vähittäismyyntipakkaus on 5 §:n tai 7 §:n 1—3 momentin tai 7 a §:n 1 momentin säännösten vastainen;

2) jos savukkeiden terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidipitoisuuksia ei ole tutkittu 6 §:n 2 momentissa edellytetyllä tavalla tai 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä laboratoriossa taikka jos näistä pitoisuuksista ei ole tehty 6 b

§:n 2 momentissa tai 6 c §:n 1 ja 2 momentissa säädettyä ilmoitusta;

3) jos tuotevalvontakeskus toteaa, että tupakkatuotteiden sisältämät terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuudet poikkeavat siitä, mitä valmistaja tai maahantuojalla on ilmoittanut, tai pakkausmerkinnät eivät vastaa tupakkatuotteiden sisältämien terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuuksia; tai

4) tuotevalvontakeskukselle toimitettujen 6—6 c §:n mukaisten tietojen tarkistamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi velvoittaa asettamassaan määräajassa 2 momentissa tarkoitetun valmistajan tai maahantuojan ottamaan tupakkatuotteen tai tupakointivälineen pois markkinoilta.

20 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi 18 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 19 §:ssä säädetystä kiellosta tai 18 §:n 3 momentissa säädetystä markkinoilta poistamisesta päättäessään velvoittaa kiellon tai määräyksen saaneen suorittamaan asetetussa määräajassa ja tuotevalvontakeskuksen määräämällä tavalla oikaisutoimen, jos sitä säännösten vastaisesta menettelystä aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena.

21 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen antamaan kieltopäätökseen tai väliaikaista kieltä koskevaan määräykseen, joka perustuu 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n vastaiseen mainontaan tai muuhun myyninedistämiseen taikka siihen, että tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaus on 7 §:n 1—3 momentin taikka 7 a §:n 1 momentin vastainen, taikka tuotevalvontakeskuksen näiden tehosteeksi asettamaan uhkasakkoon tai teettämisuhkaan ei saa hakea valittamalla muutosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tai kunnan 5—6 c §:n taikka kunnan 10, 11 tai 12 §:n tai 13 §:n 1, 2 tai 5 momentin säännösten vastaisesti toimineelle asettaman uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan määrää täytäntöön pantavaksi uhka-

sakon tai teettämisuhan asettajan hakemuksesta hallinto-oikeus.

8 luku

Kustannukset ja maksut

25 §

Tupakkatuotteen valmistaja tai maahantuojasta vastaa tupakkatuotteen terveysturvallisuudesta ja -haittoja aiheuttavien aineiden tutkimisesta sekä niiden laadunvalvonnasta aiheutuvista kustannuksista.

Tupakkatuotteen valmistaja tai maahantuojasta vastaa myös 18 §:n 3 momentissa tarkoitettua tupakkatuotteen markkinoilta pois ottamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Valtion viranomaisten tämän lain mukaisista suoritteista perimät maksut määrätään valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

28 §

Tämän lain 14 §:ssä tarkoitettulla viranomaisella on tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten oikeus:

1) päästä tarkastamaan tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden valmistus-, pakkaus-, varastointi- ja myyntipaikan sekä testauslaboratorioiden tiloja ja toimintaa sekä valvonnassa tarvittavia asiakirjoja;

2) ottaa ja saada asianomaisen tuotteen valmistajalta, maahantuojalta ja myyjältä tutkimuksia varten tupakasta, tupakan vastikkeista, tupakkatuotteista ja tupakointivälineistä korvaukset näytteitä; sekä

3) saada korvaukset käyttöönsä tarvittavat tiedot, selvitykset, asiakirjat ja muu aineisto.

Tiedonsaantioikeus koskee myös valvontaa varten tarvittavia tietoja yksityisestä liike- tai ammattisalaisuudesta.

Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tämän lain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja

tietoja liike- tai ammattisalaisuudesta luovuttaa:

1) valtion ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;

2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi; sekä

3) Euroopan yhteisön lainsäädännön tai muun Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen edellyttämille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen lainsäädännön tai sopimuksen niin edellyttäessä.

Jollei 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja näytteitä, tietoja, selvityksiä, asiakirjoja ja muuta aineistoa anneta asetetussa määräajassa, 14 §:ssä tarkoitettu viranomaislainen voi velvoittaa antamaan ne sakon uhalla. Uhkasakon tuomitsee hallinto-oikeus 14 §:ssä tarkoitettua viranomaisen vaatimuksesta.

31 §

Joka mainostaa tupakkaa, tupakkatuotetta, tupakkajäljitelmää tai tupakointivälinettä tai harjoittaa näiden muuta myynninedistämistä taikka muutoin menettelee 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n säännösten vastaisesti, on tuomittava *tupakan markkinointirikkomuksesta* sakkoon.

Joka mainostaa tupakkaa, tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä tai harjoittaa sen muuta myynninedistämistä taikka muutoin toimii 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n säännösten vastaisesti siten, että menettely on pidettävä sen toteuttamistapa, kohderyhmän ikä tai suuruus taikka menettelystä saatu taloudellinen hyöty huomioon ottaen myös kokonaisuutena arvostellen törkeänä, on tuomittava *tupakan markkinointirikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Joka 10 a §:n vastaisesti elinkeinotoiminnassa myy tai muuten luovuttaa suussa käytettävää tupakkaa taikka sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tai kunnan antaman kiellon vastaisesti edelleen elinkeinotoiminnassa myy tai muuten luovuttaa tupakkatuotteita, joita ei ole testattu 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä testauslaboratoriossa taikka joista ei ole toimitettu 6 c §:ssä tarkoitettuja tietoja taikka joiden pakkausmerkinnät eivät ole 7 §:n 1—3 momentin tai 7 a §:n 1 momentin mukaiset, on tuomittava

tupakkalain vastaisen tuotteen myymisestä sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 200 .

Elinkeinotoiminnassa saadaan edelleen myydä tai muuten luovuttaa 6, 7 ja 7 a §:n 1 momentin säännösten estämättä tämän lain voimaan tullessa olemassa olevia savukkeita 30 päivään syyskuuta 2003 saakka ja muita tupakkatuotteita kuin savukkeita 30 päivään syyskuuta 2004 saakka, vaikka ne eivät täytä tämän lain säännöksiä, jos ne ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännös-

ten ja määräysten mukaiset.

Edellä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettun hiihdonoksidin määrän merkitsemistä vähittäismyyntipakkaukseen koskevaa säännöstä sovelletaan 30 päivästä syyskuuta 2003 alkaen.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettuja enimmäismääriä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2004 alkaen. Euroopan yhteisössä valmistettavien mutta sieltä vietävien savukkeiden osalta niitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen.

Ennen tämän lain voimaan tuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Osmo Soininvaara*

Laki**toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/1976) 2 §:n 3 ja 3 a kohta, 5—7 §, 6 §, 7 §, 11 §, 14 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 17 ja 18 §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 ja 5 momentti, 8 luvun otsikko, 25 §, 28 § ja 31 §:n 1—3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 kohta ja 25 § laissa 953/1992, 6 § osaksi viimeksi mainitussa laissa ja laissa 487/1999, 2 §:n 3 a kohta ja 31 §:n 1 ja 2 momentti laissa 765/1994, 5 § osaksi, 7 §, 14 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 17 §, 20 §:n 1 momentti, 28 § ja 31 §:n 3 momentti mainitussa laissa 487/1999, 18 § laissa 1148/1994 ja 21 §:n 1 ja 5 momentti laissa 1541/2001, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 953/1992, 765/1994 ja 487/1999, uusi 9 kohta sekä lakiin uusi 6 a, 6 b, 6 c ja 7 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *tupakkatuotteella* tupakasta kokonaan tai osaksi valmistettua poltettavaksi, sie-raimiin vedettäväksi, imeskeltäväksi tai pu-reskeltäväksi tarkoitettua tuotetta;

3 a) *suussa käytettävällä tupakalla* kokonaan tai osittain tupakasta valmistettua tuotetta, joka on jauheena tai muussa aineen osien muodossa tai näiden eri muotojen yhdistelmänä, lukuunottamatta poltettavaksi tai pureskeltäväksi tarkoitettua tuotetta;

7) *tervalla* raakaa, vedetöntä ja nikotiinitonta tupakansavun tiivistymää;

8) *nikotiinilla* nikotiinialkaloideja; sekä

3) *tupakkatuotteella* tupakasta kokonaan tai *osittain valmistettuja*, poltettavaksi, sie-raimiin vedettäväksi, imeskeltäväksi tai pureskeltäväksi *tarkoitettuja tuotteita, riippumatta siitä, onko tupakka geneettisesti muunnettua tai ei;*

3 a) *suussa käytettäväksi tarkoitettulla tupakalla kaikkia suussa käytettäväksi tarkoitettuja*, kokonaan tai osittain tupakasta *valmistettuja tuotteita*, jauheena tai *pieninä paloina* tai *jonakin* näiden muotojen yhdistelmänä, *varsinkin annospusseissa tai huokoisissa pusseissa tarjottavia, tai elintarvikkeita muistuttavassa muodossa olevia tuotteita*, lukuun ottamatta poltettavaksi tai pureskeltäväksi tarkoitettuja tuotteita;

7) *tervalla* raakaa, vedetöntä ja *nikotiinitonta* tupakansavun tiivistymää;

8) *nikotiinilla* nikotiinialkaloideja; *sekä*

9) *ainesosalla kaikkia tupakkatuotteen valmistuksessa käytettäviä aineita tai muita ainesosia, mukaan luettuna paperi, suodatin, musteet ja liimat, joita on valmiissa tuotteessa joko sellaisenaan tai muuttunees-*

sa muodossa, lukuun ottamatta tupakkakäsvin lehteä ja sen muita luonnollisia tai käsittelemättömiä osia.

3 luku

Koostumus ja laadunvalvonta

5 §

Valtioneuvosto voi antaa määräyksiä niistä terveysvaaroja tai -haittoja aiheuttavista aineista, joita tupakkatuote ei saa sisältää ja joita tupakkatuotetta poltettaessa ei saa syntyä.

Muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen tupakkatuotteen sisältämien tai sitä poltettaessa syntyvien terveysvaaroja tai -haittoja aiheuttavien aineiden osalta valtioneuvosto määrää niiden suurimmat sallitut ylärajat.

Valtioneuvosto voi määrätä, että myös tupakointivälineiden osalta on soveltuvien osin noudatettava, mitä tupakkatuotteesta on 1 ja 2 momentissa säädetty.

6 §

Tupakkatuotteen ja tupakointivälineen valmistaja tai maahantuojaa vastaa elinkeinotoiminnassa myyntiin tai muuhun luovuttamiseen tarkoitettuna tupakkatuotteen 5 §:ssä tarkoitettujen terveysvaaroja ja -haittoja aiheuttavien aineiden pitoisuuksien tutkimisesta ja niihin liittyvästä laadunvalvonnasta.

Savukkeesta poltettaessa syntyvän tervan ja nikotiinin määrät tulee olla tutkitut päteväksi todetussa laboratorioissa ennen tuotteen luovuttamista vähittäismyyntiin.

Savukkeen valmistajan tai maahantuojan tulee kerran vuodessa ilmoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle elinkeinotoiminnassa myytävänä olevien savukkeiden terva- ja nikotiinipitoisuudet.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat säännökset 3 momentissa säädetyn ilmoituksen tekemisestä sekä niistä menetelmistä, joilla savukkeen tervan ja nikotiinin määrät tulee mitata.

5 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää niistä terveysvaaroja tai -haittoja aiheuttavista aineista, joita tupakkatuote tai tupakointiväline ei saa sisältää ja joita tupakkatuotetta poltettaessa ei saa syntyä.

Muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen tupakkatuotteen sisältämien tai sitä poltettaessa syntyvien terveysvaaroja tai -haittoja aiheuttavien aineiden *enimmäismääristä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella sen mukaan kuin Euroopan yhteisön säädösten täytäntöönpano edellyttää.*

6 §

Tupakkatuotteen ja tupakointivälineen valmistaja tai maahantuojaa vastaa elinkeinotoiminnassa myyntiin tai muuhun luovuttamiseen tarkoitettuna tupakkatuotteen *sisältämien 5 §:ssä* tarkoitettujen aineiden pitoisuuksien tutkimisesta, *pakkausmerkintöjen paikkansapitävyyden varmistamisesta* ja niihin liittyvästä laadunvalvonnasta.

Savukkeen valmistajan tai maahantuojan on huolehdittava, että savukkeesta poltettaessa syntyvän tervan, nikotiinin ja hiili-monoksidin määrät on mitattu ja pakkauksissa olevien tervaa ja nikotiinia koskevien merkintöjen paikkansapitävyys on varmistettu ennen tuotteen luovuttamista vähittäismyyntiin. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset mittauksissa ja varmistamisessa käytettävistä menetelmistä.

6 a §

Testauslaboratorion, joka suorittaa edellä 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut mittaukset tai varmistaa ne, on oltava sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen hyväksymä ja valvoma. Tuotevalvontakeskus pitää luetteloja hyväksytyistä laboratorioista.

Testauslaboratorion hyväksymistä koskeva hakemus on toimitettava sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle. Tuotevalvontakeskus hyväksyy laboratorion, jos laboratorio esittää hakemuksensa liitteenä todistuksen siitä, että mittaustekniikan keskus on todennut, että laboratorio täyttää kansainväliset vaatimukset testauslaboratorioiden pätevyydelle, ja että sen pätevyysalueeseen kuuluvat 6 §:n 2 momentissa tarkoitetut testausmenetelmät.

Testauslaboratorioksi voidaan hyväksyä vain viranomainen. Tupakkatuotteen maahantuojan tai valmistajan yhteydessä toimiva testauslaboratorio voidaan kuitenkin hyväksyä suorittamaan omien tuotteidensa mittaukset tai varmistamisen.

Testauslaboratorio katsotaan ilman eri päätöstä hyväksytyksi, jos testauslaboratorio, tupakkatuotteen valmistaja tai maahantuojaja toimittaa tuotevalvontakeskukselle todistuksen siitä, että toisen jäsenvaltion viranomainen on hyväksynyt testauslaboratorion, ja ilmoittaa ne perusteet, joilla laboratorio ja käytetyt testausmenetelmät on hyväksytty.

6 b §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi peruuttaa laboratorion hyväksymisen, jos

1) mittatekniikan keskus toteaa, ettei testauslaboratorio täytä sen pätevyydelle tai testausmenetelmien pätevyydelle asetettuja vaatimuksia; tai

2) jos tuotevalvontakeskus on saanut toisen jäsenvaltion viranomaiselta tai muulta taholta perustellun tiedon siitä, etteivät testauslaboratorio tai testausmenetelmät täytä hyväksymiselle tai pätevyydelle asetettuja vaatimuksia, tai ettei laboratorion ilmoittamia mittaustuloksia voida pitää luotettavina.

Testauslaboratorion on ilmoitettava hyväksymisen edellytyksiä koskevista muutoksista sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

Tarkemmat säännökset testauslaboratorioista ja niiden hyväksymisestä, hyväksymisen edellytyksenä olevasta akkreditointimenettelystä, valvonnan toteuttamisesta sekä tuotevalvontakeskukselle ja Euroopan komissiolle tehtävistä ilmoituksista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

6 c §

Tupakkatuotteen valmistajan tai maahan-tuojan tulee kerran vuodessa toimittaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle:

1) luettelo, jossa ilmoitetaan elinkeinotoiminnassa myytävänä olevien savukkeista poltettaessa syntyvät tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin määrät ja tiedot mittaukset ja varmistamisen suorittaneista testauslaboratorioista; sekä

2) tuotemerkki- ja tyyppikohtainen ainesosaluettelo kunkin tupakkatuotteen kaikista sen valmistamisessa käytetyistä ainesosista ja niiden määristä.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset luetteloiden rakenteesta, luetteloihin liitettäviä ainesosia koskevista selvityksistä, toksikologisista ja muista tiedoista sekä luetteloiden toimittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle ja Euroopan komissiolle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus huolehtii siitä, että 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista tiedotetaan kuluttajille.

7 §

Tupakkatuotteen valmistajan tai maahan-tuojan on ennen tupakkatuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuvaa myyntiä tai muuta luovuttamista merkittävä tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen varoitukset tupakan aiheuttamista terveyshaitoista sekä savukkeesta poltettaessa syntyvän tervan ja nikotiinin määrät siten kuin asetuksella tar-

7 §

Tupakkatuotteita saa elinkeinotoiminnassa myydä tai muutoin luovuttaa vain tämän ja 7 a §:n 1 momentin mukaisissa vähittäismyyntipakkauksissa. Sikareita voidaan kuitenkin myydä irrallisina. Irrallisena myytävän sikarin on oltava asianmukaisilla merkinnöillä varustettu.

kemmin säädetään.

Asianomainen ministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista vähittäismyyntipakkauksiin tehtävistä merkinnöistä.

Tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen tulevista valmisteverotukseen liittyvistä merkinnöistä on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Asetuksella voidaan säätää, että myös tupakointivälineen myynnissä tai muussa luovutuksessa on soveltuvin osin noudatettava mitä tupakkatuotteesta edellä tässä pykälässä säädetään.

Tämän pykälän sekä 5 ja 6 §:n säännökset eivät koske maastavietävää tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä eivätkä tupakkatuotteiden tai tupakointivälineiden myyntiä ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevassa vesi- tai ilma-aluksessa myytäväksi taikka niiden myyntiä tällaisessa aluksessa tai lentoasemalla sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä.

Tupakkatuotteen valmistajan tai maahan-tuojan on ennen tupakkatuotteen elinkeino-toiminnassa tapahtuvaa myyntiä tai muuta luovuttamista merkittävä suomeksi ja ruotsiksi tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen:

1) varoitukset tupakan aiheuttamista terveyshaitoista;

*2) savukkeesta poltettaessa syntyvän ter-
van, nikotiinin ja hiilimonoksidin määrät;
sekä*

*3) tuotteen tunnistamista ja jäljittämistä
varten tarvittavat tiedot.*

*Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää 1 ja 2 momentissa tarkoi-
tettujen merkintöjen pinta-alasta, sijainnis-
ta, tekstistä, kuvista, vuorottelemisesta, ke-
hystämisestä ja muusta määrittelystä.*

Tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen tulevista valmisteverotukseen liittyvistä merkinnöistä on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

*Tämän pykälän 2 momentin säännös
suomen ja ruotsin kielen käyttämisestä
merkinnöissä ei koske maasta vietävää tu-
pakkatuotetta tai tupakointivälinettä ja tu-
pakkatuotteiden tai tupakointivälineiden
myyntiä ammattimaisessa kansainvälisessä
liikenteessä olevassa vesi- tai ilma-aluk-
sessa myytäväksi taikka niiden myyntiä täl-
laisessa aluksessa tai lentoasemalla sijaitse-
vassa verottomien tavaroiden myymälässä.*

7 a §

*Sellaisia ilmaisuja, nimityksiä, tavara-
merkkejä ja kuvallisia tai muita merkkejä,
jotka luovat vaikutelman, että kyseinen tu-
pakkatuote on vähemmän haitallinen kuin
muut, ei saa käyttää tupakkatuotteiden pak-
kauksissa.*

*Mitä 1 momentissa säädetään tupakka-
tuotteiden pakkauksista, koskee myös tuot-
teiden esillepanoa myyntipaikoissa sekä 8
§:n 3 momentissa tarkoitettua tuotetietoa.*

11 §

Tupakkatuotetta ei saa myydä automaattisesta myyntilaitteesta muutoin kuin ravitsemusliikkeessä, jolle on annettu anniskeluoikeus, tai muussa sellaisessa myyntipaikassa, jossa myynti laitteesta tapahtuu valvonnan alaisena.

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen yleinen johto ja ohjaus kuuluu asianomaiselle ministeriölle ja valvonta sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ohjaa lääninhallituksia niille tämän lain perusteella kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Tuotevalvontakeskus valvoo tupakkatuotteiden koostumusta ja laadunvalvontaa sekä myyntiä ja mainontaa koskevien 5—9 §:n säännösten noudattamista.

Jollei tässä laissa säädetä toisin, tupakkoinnin kieltämistä ja sen rajoittamista koskevien 12 §:n 5 kohdan ja 13 §:n 3 momentin säännösten noudattamista työyhteisöissä valvovat työsuojeluviranomaiset siten kuin siitä säädetään työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973).

---

17 §

Kunnan tulee omasta aloitteestaan tai tehtyjen ilmoitusten perusteella suorittaa tupakkatuotteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tarkastuksia sekä valvoa tupakkatuot-

11 §

Tupakkatuotetta ja tupakointivälinettä saa myydä automaattisesta myyntilaitteesta vain, jos myynti laitteesta tapahtuu valvonnan alaisena. Automaattinen myyntilaitte on sijoitettava siten, että sen käyttöä voidaan jatkuvasti seurata.

Automaattisen myyntilaitteen sijoittamisesta ja käytön valvonnasta vastaa automaattisen myyntilaitteen sijoittamispaikan omistaja, haltija, vastaava hoitaja tai tähän tehtävään nimetty työntekijä.

14 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen yleinen johto ja ohjaus kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle ja valvonta ja sen ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ohjaa lääninhallituksia niille tämän lain perusteella kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Tuotevalvontakeskus valvoo tupakkatuotteiden koostumusta, laadunvalvontaa, testauslaboratorioita sekä myyntiä ja mainontaa koskevien 5-9 §:n säännösten noudattamista. *Tuotevalvontakeskukselle kuuluva testauslaboratorioiden pätevyyden ja testausmenetelmien pätevyyden valvonta tapahtuu mittatekniikan keskuksen avustuksella. Mittatekniikan keskuksella on tässä avustustehtävässä valvontaviranomaiselle 28 §:ssä säädetyt oikeudet.*

Jollei tässä laissa säädetä toisin, tupakkoinnin kieltämistä ja sen rajoittamista koskevien 12 §:n 5 ja 6 kohdan ja 13 §:n 3 momentin säännösten noudattamista työyhteisöissä valvovat työsuojeluviranomaiset siten kuin siitä säädetään työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973).

---

17 §

Kunnan tulee omasta aloitteestaan ja tehtyjen ilmoitusten perusteella suorittaa tupakkatuotteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tarkastuksia sekä valvoa tupakkatuot-

teiden ja tupakointivälineiden myyntiä, sitä koskevaa omavalvontaa, tupakkatuotteiden, tupakointivälineiden ja tupakkajäljitelmiä mainontaa ja muuta myynninedistämistoimintaa samoin kuin tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista toimialueellaan.

Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan säännösten tai määräysten vastaista toimintaa, kunnan tulee kieltää säännösten tai määräysten vastainen toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa tällainen toiminta on lopetettava.

Jollei korjausta ole tapahtunut asetetussa määräajassa taikka jos kiellossa mainittua säännösten vastaista menettelyä on jatkettu tai jos se on uudistettu asetetun määräajan jälkeen, kunnan on ilmoitettava asiasta:

1) viralliselle syyttäjälle, jos kysymys on 10 tai 11 §:n, 12 §:n 1—4 kohdan taikka 13 §:n 1 tai 2 momentin säännösten vastaisesta menettelystä; sekä

2) sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, kun kysymys on 5—7 §:n säännösten vastaisen tupakkatuotteen tai tupakointivälineen elinkeinotoiminnassa tapahtuvasta myynnistä tai muusta luovuttamisesta taikka muusta näiden säännösten vastaisesta menettelystä tai kun kysymys on 8 ja 9 §:n säännöksissä kielletystä mainonta- ja myynninedistämistoimesta.

18 §

Jos tupakkatuotetta, tupakkajäljitelmiä tai tupakointivälinettä mainostetaan taikka harjoitetaan sen muuta 8 tai 9 §:n vastaista myynninedistämistä, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi kieltää mainonta- tai myynninedistämistoimen tilaajaa, sen toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa jatkamasta ja uudistamasta säännösten vastaista menettelyä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi kieltää tupakkatuotteen tai tupakointivälineen valmistajalta tai maa-hantuojalta tai muulta elinkeinonharjoittajalta tuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuvan myymisen tai muun luovuttamisen, jos

teiden ja tupakointivälineiden myyntiä, *automaattisen myyntilaitteen sijoittamista, tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynnin omavalvontaa*, tupakkatuotteiden, tupakointivälineiden ja tupakkajäljitelmiä mainontaa ja muuta myynninedistämistoimintaa samoin kuin tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista toimialueellaan.

Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan säännösten tai määräysten vastaista toimintaa, kunnan tulee kieltää säännösten tai määräysten vastainen toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa tällainen toiminta on lopetettava.

Jollei korjausta ole tapahtunut asetetussa määräajassa taikka jos kiellossa mainittua säännösten vastaista menettelyä on jatkettu tai jos se on uudistettu asetetun määräajan jälkeen, kunnan on ilmoitettava asiasta:

1) viralliselle syyttäjälle, jos kysymys on 10 tai 11 §:n, 12 §:n 1—4 kohdan taikka 13 §:n 1, 2 tai 5 momentin säännösten vastaisesta menettelystä; sekä

2) sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, kun kysymys on 5—7 a §:n 1 momentin säännösten vastaisen tupakkatuotteen tai tupakointivälineen elinkeinotoiminnassa tapahtuvasta myynnistä tai muusta luovuttamisesta taikka muusta näiden säännösten vastaisesta menettelystä tai kun kysymys on 7 a §:n 2 momentin, taikka 8 tai 9 §:n säännöksissä kielletystä mainonta- ja myynninedistämistoimesta.

18 §

Jos tupakkatuotetta, tupakkajäljitelmiä tai tupakointivälinettä mainostetaan taikka harjoitetaan sen muuta 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n vastaista myynninedistämistä, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi kieltää mainonta- tai myynninedistämistoimen tilaajaa, sen toimeenpanijaa sekä näiden palveluksessa olevaa jatkamasta ja uudistamasta säännösten vastaista menettelyä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi kieltää tupakkatuotteen tai tupakointivälineen valmistajalta tai maa-hantuojalta tai muulta elinkeinonharjoittajalta tuotteen elinkeinotoiminnassa tapahtuvan myymisen tai muun luovuttamisen:

tuote tai sen vähittäismyyntipakkaus on 5 §:n tai 7 §:n 1 ja 2 momentin säännösten vastainen taikka jos savukkeen terva- ja nikotiinipitoisuuksia ei ole tutkittu 6 §:n 2 momentissa edellytetyllä tavalla tai jos näistä pitoisuuksista ei ole tehty 6 §:n 3 momentissa säädettyä ilmoitusta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi velvoittaa asettamassaan määräajassa 2 momentissa tarkoitetun valmistajan tai maahantuojan ottamaan tupakatuotteen tai tupakointivälineen pois markkinoilta.

20 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi 18 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 19 §:ssä säädetystä kiellosta päättäessään velvoittaa kiellon saaneen suorittamaan asetetussa määräajassa ja tuotevalvontakeskuksen määräämällä tavalla oikaisutoimen, jos sitä säännösten vastaisesta menettelystä aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena.

21 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen antamaan kieltopäätökseen tai väliaikaista kieltä koskevaan määräykseen, joka perustuu 8 tai 9 §:n vastaiseen mainontaan tai muuhun myynnin edistämiseen taikka siihen, että tupakatuotteen vä-

1) jos tupakkatuote tai sen vähittäismyyntipakkaus on 5 §:n tai 7 §:n 1—3 momentin tai 7 a §:n 1 momentin säännösten vastainen;

2) jos savukkeen terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidipitoisuuksia ei ole tutkittu 6 §:n 2 momentissa edellytetyllä tavalla tai 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä laboratoriossa taikka jos näistä pitoisuuksista ei ole tehty 6 b §:n 2 momentissa tai 6 c §:n 1 ja 2 momentissa säädettyä ilmoitusta;

3) jos tuotevalvontakeskus toteaa, että tupakatuotteiden sisältämät terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuudet toistuvasti poikkeavat siitä, mitä valmistaja tai maahantuoja on ilmoittanut, tai pakkausmerkinnät eivät vastaa tupakatuotteiden sisältämien terveydelle vaarallisten aineiden pitoisuuksia; tai

4) tuotevalvontakeskukselle toimitettujen 6—6 c §:n mukaisten tietojen tarkistamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi velvoittaa asettamassaan määräajassa 2 momentissa tarkoitetun valmistajan tai maahantuojan ottamaan tupakatuotteen tai tupakointivälineen pois markkinoilta.

20 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus voi 18 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 19 §:ssä säädetystä kiellosta tai 18 §:n 3 momentissa säädetystä kiellosta tai 18 §:n 3 momentissa säädetystä markkinoilta poistamisesta päättäessään velvoittaa kiellon tai määräyksen saaneen suorittamaan asetetussa määräajassa ja tuotevalvontakeskuksen määräämällä tavalla oikaisutoimen, jos sitä säännösten vastaisesta menettelystä aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena.

21 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen antamaan kieltopäätökseen tai väliaikaista kieltä koskevaan määräykseen, joka perustuu 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n vastaiseen mainontaan tai muuhun myynninedistämiseen taikka sii-

hittäismyyntipakkaus on 7 §:n 1 tai 2 momentin vastainen taikka keskuksen näiden tehosteeksi asettamaan uhkasakkoon tai teettämisuhaan ei saa hakea valittamalla muutosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen 5 ja 6 §:n taikka kunnan 10, 11 ja 12 §:n tai 13 §:n 1 momentin säännösten vastaisesti toimineelle asettaman uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan määrää täytäntöön pantavaksi uhkasakon tai teettämisuhan asettajan hakemuksesta hallinto-oikeus.

8 luku

Kustannukset

25 §

Tupakkatuotteen valmistaja tai maahan- tuoja vastaa tupakkatuotteen terveysvaaroja ja -haittoja aiheuttavien aineiden tutkimisesta sekä niiden laadunvalvonnasta aiheutuvista kustannuksista.

Tupakkatuotteen valmistaja tai maahan- tuoja vastaa myös 19 §:n 3 momentissa tarkoitetusta tupakkatuotteen ottamisesta pois markkinoilta aiheutuvista kustannuksista.

28 §

Tämän lain 14 §:ssä tarkoitetulla viran- omaisella on tämän lain ja sen nojalla an- nettujen säännösten ja määräysten noudat- tamisen valvontaa varten oikeus:

1) päästä tarkastamaan tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden valmistus-, pakka- us-, varastointi- ja myyntipaikan tiloja ja toimintaa sekä valvonnassa tarvittavia asia- kirjoja;

hen, että tupakkatuotteen vähittäismyynti- pakkaus on 7 §:n 1—3 momentin taikka 7 a §:n 1 momentin vastainen, taikka tuoteval- vontakeskuksen näiden tehosteeksi asetta- maan uhkasakkoon tai teettämisuhaan ei saa hakea valittamalla muutosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuoteval- vontakeskuksen tai kunnan 5—6 c §:n taik- ka kunnan 10, 11 tai 12 §:n tai 13 §:n 1, 2 tai 5 momentin säännösten vastaisesti toi- mineelle asettaman uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan määrää täytäntöön pantavaksi uhkasakon tai teettämisuhan asettajan ha- kemuksesta hallinto-oikeus.

8 luku

Kustannukset ja maksut

25 §

Tupakkatuotteen valmistaja tai maahan- tuoja vastaa tupakkatuotteen terveysvaaroja ja -haittoja aiheuttavien aineiden tutkimisesta sekä niiden laadunvalvonnasta aiheu- tuvista kustannuksista.

Tupakkatuotteen valmistaja tai maahan- tuoja vastaa myös 18 §:n 3 momentissa tar- koitetusta tupakkatuotteen markkinoilta pois ottamisesta aiheutuvista kustannusis- ta.

Valtion viranomaisten tämän lain mukai- sista suoritteista perimät maksut määrätään valtion maksuperustelain (150/1992) mu- kaisesti.

Tämän lain mukaiset maksut ja kustan- nukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin an- netussa laissa (367/1961) säädetään.

28 §

Tämän lain 14 §:ssä tarkoitetulla viran- omaisella on tämän lain ja sen nojalla an- nettujen säännösten ja määräysten noudat- tamisen valvontaa varten oikeus:

1) päästä tarkastamaan tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden valmistus-, pakka- us-, varastointi- ja myyntipaikan sekä tes- tauslaboratorioiden tiloja ja toimintaa sekä valvonnassa tarvittavia asiakirjoja;

2) ottaa ja saada asianomaisen tuotteen valmistajalta, maahantuojalta ja myyjältä tutkimuksia varten tupakasta, tupakan vastikkeista, tupakkatuotteista ja tupakointivälineistä korvauksetta näytteitä; sekä

3) saada korvauksetta käyttöönsä tarvittavat tiedot, selvitykset, asiakirjat ja muu aineisto.

2) ottaa ja saada asianomaisen tuotteen valmistajalta, maahantuojalta ja myyjältä tutkimuksia varten tupakasta, tupakan vastikkeista, tupakkatuotteista ja tupakointivälineistä korvauksetta näytteitä; sekä

3) saada korvauksetta käyttöönsä tarvittavat tiedot, selvitykset, asiakirjat ja muu aineisto.

Tiedonsaantioikeus koskee myös valvontaa varten tarvittavia tietoja yksityisestä liike- tai ammatillisuudesta.

Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn sallassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tämän lain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja liike- tai ammatillisuudesta luovuttaa:

1) valtion ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;

2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi; sekä

3) Euroopan yhteisön lainsäädännön tai muun Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen edellyttämille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

Jollei 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja näytteitä, tietoja, selvityksiä, asiakirjoja ja muuta aineistoa anneta asetetussa määräajassa, 14 §:ssä tarkoitettu viranomaislain voi velvoittaa antamaan ne sakon uhalla. Uhkasakon tuomitsee yleinen tuomioistuin 14 §:ssä tarkoitettun viranomaisen vaatimuksesta.

Jollei 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja näytteitä, tietoja, selvityksiä, asiakirjoja ja muuta aineistoa anneta asetetussa määräajassa, 14 §:ssä tarkoitettu viranomaislain voi velvoittaa antamaan ne sakon uhalla. Uhkasakon tuomitsee *hallinto-oikeus* 14 §:ssä tarkoitettun viranomaisen vaatimuksesta.

31 §

Joka mainostaa tupakkaa, tupakkatuotetta, tupakkajäljitelmää tai tupakointivälinettä tai harjoittaa näiden muuta myynninedistämistä taikka muutoin menettelee 8 ja 9 §:n säännösten vastaisesti, on tuomittava *tupakan markkinointirikkomuksesta* sakkoon.

Joka mainostaa tupakkaa, tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä tai harjoittaa sen muuta myynninedistämistä taikka muutoin toimii 8 ja 9 §:n säännösten vastaisesti siten, että menettelyä on pidettävä sen toteuttamistapa, kohderyhmän ikä tai suuruus

31 §

Joka mainostaa tupakkaa, tupakkatuotetta, tupakkajäljitelmää tai tupakointivälinettä tai harjoittaa näiden muuta myynninedistämistä taikka muutoin menettelee 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n säännösten vastaisesti, on tuomittava *tupakan markkinointirikkomuksesta* sakkoon.

Joka mainostaa tupakkaa, tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä tai harjoittaa sen muuta myynninedistämistä taikka muutoin toimii 7 a §:n 2 momentin taikka 8 tai 9 §:n säännösten vastaisesti siten, että menettelyä on pidettävä sen toteuttamistapa, kohde-

taikka menettelystä saatu taloudellinen hyöty huomioon ottaen myös kokonaisuutena arvostellen törkeänä, on tuomittava *tupakan markkinointirikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Joka 10 a §:n vastaisesti elinkeinotoiminnassa myy tai muuten luovuttaa suussa käytettävää tupakkaa taikka sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tai kunnan antaman kiellon vastaisesti edelleen elinkeinotoiminnassa myy tai muuten luovuttaa tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä 6 §:n 2 tai 3 momentin taikka 7 §:n 1 tai 2 momentin säännösten vastaisesti, on tuomittava *tupakkalain vastaisen tuotteen myymisestä* sakkoon.

ryhmän ikä tai suuruus taikka menettelystä saatu taloudellinen hyöty huomioon ottaen myös kokonaisuutena arvostellen törkeänä, on tuomittava *tupakan markkinointirikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Joka 10 a §:n vastaisesti elinkeinotoiminnassa myy tai muuten luovuttaa suussa käytettävää tupakkaa taikka sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tai kunnan antaman kiellon vastaisesti edelleen elinkeinotoiminnassa myy tai muuten luovuttaa tupakkatuotteita, joita ei ole testattu 6 a §:n mukaisessa hyväksytyssä testauslaboratoriossa taikka joista ei ole toimitettu 6 c §:ssä tarkoitettuja tietoja taikka joiden pakkausmerkinnät eivät ole 7 §:n 1–3 momentin tai 7 a §:n 1 momentin mukaiset, on tuomittava *tupakkalain vastaisen tuotteen myymisestä* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Elinkeinotoiminnassa saadaan edelleen myydä tai muuten luovuttaa 6, 7 ja 7 a §:n 1 momentin säännösten estämättä tämän lain voimaan tullessa olemassa olevia savukkeita 30 päivään syyskuuta 2003 saakka ja muita tupakkatuotteita kuin savukkeita 30 päivään syyskuuta 2004 saakka, vaikka ne eivät täytä tämän lain säännöksiä, jos ne ovat tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaiset.

Edellä 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun hiilimonoksidin määrän merkitsemistä vähittäismyyntipakkaukseen koskevaa säännöstä sovelletaan 30 päivästä syyskuuta 2003 alkaen.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettuja enimmäismääriä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2004 alkaen. Euroopan yhteisössä valmistettävien mutta sieltä vietävien savukkeiden osalta niitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
